

Dosarul nr. 2ra – 951/19

prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud.: A. Parfeni)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: O. Moraru, S. Șleahțișki, E. Bejenaru)

Î N C H E I E R E

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni”, reprezentată de avocatul Lungu Adrian,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Proțap Iurie împotriva Întreprinderii de Stat „Portul Fluvial Ungheni”, cu privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 4 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul formulat de către Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” și s-a menținut hotărârea din 24 decembrie 2015 a Judecătoriei Ungheni,

c o n s t a t ă :

La 23 iulie 2015, Proțap Iurie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Portul Fluvial Ungheni”, cu privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară și repararea prejudiciului moral (vol. I, f. d. 3-4).

La 20 octombrie 2015, Proțap Iurie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Portul Fluvial Ungheni”, cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral (volum fără număr, f. d. 3-4).

Prin încheierea din 22 octombrie 2015, Judecătoria Ungheni a conexas într-un singur proces cauza civilă intentată de către Proțap Iurie la 23 iulie 2015 și 20 octombrie 2015 (vol. I, f. d. 39 – 40).

Circumstanțele de fapt, prezentate de reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

Prin contractul individual de muncă nr.10/12 din 1 iunie 2012, Proțap Iurie a fost angajat în funcția de jurist în cadrul Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”.

La 24 aprilie 2015, potrivit ordinului nr. 16, întreprinderea pârâtă a instituit comisia pentru verificarea bunurilor, mijloacelor fixe, corectitudinii operațiunilor economice efectuate în perioada 2012-2015. În calitate sa de membru al acestei comisii, reclamantul nu a participat la efectuarea controlului. Totuși, la 27 aprilie 2015, președintele comisiei a convocat ședința acesteia și l-a impus pe reclamant să semneze procesul-verbal și actul din 27 aprilie 2015.

Astfel, Proțap Iurie, împreună cu alți doi membri ai comisiei, au refuzat semnarea procesului-verbal și actului comisiei întocmite la 27 aprilie 2015, deoarece acestea conțineau concluzii ilegale, eronate și lipsite de suport juridic. Reclamantul a sesizat administratorul-interimar despre neregulile depistate și motivul refuzului semnării procesului-verbal și a actului comisiei, însă ultimul l-a amenințat cu eliberarea din funcție în caz că nu va semna actele

În astfel de circumstanțe, prin ordinul nr. 26 din 4 iunie 2015, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” l-a sancționat disciplinar pe reclamant sub formă de mustrare, pentru încălcarea disciplinei muncii prin neexecutarea obligațiilor de serviciu. Drept motiv, angajatorul a indicat că a refuzat să participe la efectuarea controlului instituit prin ordinul nr. 16 din 24 aprilie 2015 și s-a eschivat de la executarea acestui ordin, fapt ce a îngreunat și tergiversat luarea măsurilor necesare pentru înlăturarea încălcărilor, abuzurilor depistate de comisie și repararea prejudiciului material cauzat întreprinderii.

În continuare, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a emis ordinul nr. 27 din 5 iunie 2015, prin care administratorul interimar a obligat jurisconsultul Proțap Iurie să efectueze un control economico-financiar, și anume retribuirea și plata muncii prestate, a activității secretarului Consiliului de administrare a întreprinderii, funcție deținută prin cumul de către contabilul-șef Irina Starciuc.

Prin demersul nr. 21 din 8 iunie 2015 adresat administratorului interimar și președintelui consiliului de administrare a întreprinderii, reclamantul a refuzat executarea ordinului nr. 27 din 5 iunie 2015.

Din aceste raționamente, la 9 iulie 2015, prin ordinul nr. 31, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” l-a sancționat disciplinar cu mustrare pe reclamant pentru încălcarea disciplinei muncii prin neexecutarea ordinului nr. 27.

Reclamantul a pretins că ordinul sus-menționat este ilegal, deoarece, conform contractului individual de muncă și fișei de post, în atribuțiile lui de serviciu nu intră efectuarea controalelor economice-financiare, cu excepția aprecierilor legale a concluziilor controalelor date efectuate în cadrul întreprinderii.

Prin urmare, potrivit cererii de chemare în judecată, emiterea ordinelor de sancționare disciplinare au lezat cinstea și onoarea reclamantului, ceea ce a condus la agravarea stării de sănătate, fapt confirmat prin certificatul de concediu medical seria 10 nr. 381785. Conform acestuia, reclamantul s-a aflat în concediu medical în perioada 24 iunie 2015 – 8 iulie 2015.

Ulterior, prin ordinul nr. 97 din 29 septembrie 2015, reclamantul a fost eliberat din funcția de jurisconsult, în baza art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, pe motiv că, la 28 septembrie 2015, s-a prezentat la locul de muncă cu întârziere de două ore și pentru încălcarea repetată, pe parcursul a unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare. Mai explicit, el s-a prezentat la locul

de muncă după pauza de masă, cu întârziere de două ore. De asemenea, pe parcursul anului 2015, angajatul Proțap Iurie a fost sancționat disciplinar de două ori prin ordinele nr. 26 din 4 iunie 2015 și nr. 31 din 9 iulie 2015. În orice caz, reclamantul a învederat că a contestat aceste ordine în instanța de judecată.

Proțap Iurie a sugerat că ordinul nr. 97 din 29 septembrie 2015 a fost emis cu încălcarea art. 208 din Codul muncii. În special, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” nu a solicitat explicație în scris de la el și nu a organizat anchetă de serviciu. Mai mult, ordinul contestat nu i-a fost adus la cunoștință.

De asemenea, reclamantul a considerat că angajatorul a încălcat prevederile art. 86 alin.(2) din Codul muncii, deoarece a emis ordinul de concediere în perioada când salariatul se afla în concediu medical. Or, conform certificatului de concediu medical seria 01, nr. 2091449, eliberat pentru perioada 29 septembrie 2015 – 26 octombrie 2015.

Potrivit reclamantului, ordinul de concediere i-a afectat poziția în colectiv și i-a lezat cinstea, demnitatea și reputația profesională, întrucât el activează în funcție de jurist mai mult de 40 de ani.

Pentru aceste motive, Proțap Iurie a solicitat anularea ordinelor de aplicare a sancțiunilor disciplinare nr. 26 din 4 iunie 2015 și nr. 31 din 9 iulie 2015, emise de Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”, precum și încasarea din contul întreprinderii pârâtei a prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei (vol. I, f. d. 4).

La fel, reclamantul a cerut anularea ordinului de concediere nr. 97 din 29 septembrie 2015, ca fiind ilegal; restabilirea în funcția deținută de jurisconsult conform contractului individual de muncă nr. 10/12 din 1 iunie 2012; încasarea din contul pârâtului salariul pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 29 septembrie 2015 până la examinarea cauzei în fond; încasarea din contul pârâtului a sumei de 100 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin privarea ilegală de posibilitatea de a munci; și repararea prejudiciului material în mărime de trei salarii lunare a funcției de jurisconsult a Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” cu indemnizațiile corespunzătoare (volum fără număr, f. d. 4).

În cadrul judecării cauzei, pârâtul Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a depus mai multe referințe în întâmpinarea cererilor de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea integrală a acțiunii ca nefondată. Astfel, față de ordinul nr. 26 din 4 iunie 2015, societatea pârâtă a susținut că, prin refuzul reclamantului de a semna actul de verificare din 27 aprilie 2015 și procesul – verbal al ședinței comisiei, acesta s-a eschivat cu bună – știință de la executarea atribuțiilor de serviciu în cadrul comisiei formate în baza ordinului nr. 16 din 24 aprilie 2015. În cazul ordinului nr. 31 din 9 iulie 2015, pârâtul a sugerat că reclamantul a fost obligat să demareze un control din punct de vedere legal a circumstanțelor potrivit cărora contabilă – șef a ridicat salariul suplimentar pentru funcția de secretar al consiliului. Prin urmare, lipsa unei analize a acestei chestiuni a generat emiterea ordinului sus – menționat, în special, aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare. În ceea ce privește ordinul de concediere nr. 97 din 29 septembrie 2015, societatea pârâtă a notat că membrii comisiei de anchetă au constatat că reclamantul a lipsit de la locul de muncă mai mult de 2 ore. În plus, având în vedere că acesta a fost sancționat anterior de două ori,

comisia respectivă a propus concedierea lui, fiind obținut acordul comitetului sindical al întreprinderii (vol. I, f. d. 32 – 34, 43 - 44).

Prin hotărârea din 24 decembrie 2015 a Judecătoriei Ungheni, acțiunea formulată de către Proțap Iurie a fost admisă (vol. I, f. d. 76, 80 – 93).

În acest sens, instanța de judecată a statuat anularea ordinelor de aplicare ale sancțiunilor disciplinare nr. 26 din 4 iunie 2015 și nr. 31 din 9 iulie 2015, precum și ordinul de concediere nr. 97 din 29 septembrie 2015, emise în privința lui Proțap Iurie, ca fiind ilegale. La fel, instanța de judecată a hotărât restabilirea reclamantului în funcția de juriconsult conform contractului individual de muncă nr. 10/12 din 1 iunie 2012 și încasarea de la societatea pârâtă a salariului în cuantum de 10 884 de lei, pentru lipsa forțată de muncă în intervalul de timp 29 septembrie 2015 – 24 decembrie 2015. În definitiv, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a fost obligată să plătească reclamantului prejudiciul moral în cuantum de 3 000 de lei.

Împotriva acestui act judecătoresc, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a declarat apel, care a fost pus pe rol la 3 martie 2016 (vol. I, f. d. 127). În apărare, Proțap Iurie a formulat o referință, solicitând respingerea cererii de apel (vol. I, f. d. 132 – 133).

Prin decizia din 14 aprilie 2016, Curtea de Apel Bălți a respins apelul declarat de Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” și a menținut hotărârea din 24 decembrie 2015 a Judecătoriei Ungheni. În esență, instanța de apel a acceptat opinia instanței de fond, care a confirmat argumentările juridice prezentate de reclamant în favoarea ilegalității ordinelor de sancționare și ordinului de concediere (vol. I, f. d. 140 – 146).

La 30 mai 2016, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a declarat recurs împotriva deciziei menționate supra și a solicitat casarea ei, inclusiv hotărârea din 24 decembrie 2015 a primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În apărare, Proțap Iurie a cerut respingerea recursului și menținerea hotărârilor judecătorești contestate (vol. I, f. d. 164 – 165).

Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 28 septembrie 2016, a admis recursul declarat de către Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”, a casat integral decizia din 14 aprilie 2016 a Curții de Apel Bălți și a restituit cauza spre rejudecare la instanța de apel, în alt complet de judecători (vol. I, f. d. 180 – 187).

În mod deosebit, instanța de recurs a observat că instanța de apel nu a apreciat relevanța actului Inspecției Financiare din 9 octombrie 2015, care combate constatările răspunsului nr. 168 pt/16-2538 din 30 iunie 2015 a Procuraturii raionului Ungheni. Totodată, instanța de apel trebuia să concretizeze, în baza datelor din Registrul vizitelor la medic și deschiderii buletinelor de boală, timpul exact de acordare a concediului medical intimatului Proțap Iurie, în special, în prima sau în a doua parte a zilei din 29 septembrie 2015.

La rejudecarea cauzei, prin decizia din 11 mai 2017, Curtea de Apel Bălți a admis apelul formulat de către Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” și a modificat hotărârea din 24 decembrie 2015 a Judecătoriei Ungheni, în partea încasării prejudiciului moral, schimbând cuantumul acestuia de la 3 000 de lei la suma de 3 842 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută (vol. II, f. d. 15 – 27).

În motivarea punctului de vedere juridic, instanța de apel a acceptat opinia instanței de fond, care a confirmat argumentările juridice prezentate de reclamant în favoarea ilegalității ordinelor de sancționare și ordinului de concediere. Suplimentar,

Colegiul judiciar a observat că Proțap Iurie s-a adresat cu o stare de urgență în prima jumătate a zilei din 29 septembrie 2015, fiindu-i eliberat în aceeași zi certificatul de concediu medical. Raționamentul respectiv a fost întemeiat pe informația eliberată de Instituția Medico – sanitară Publică Centrul de Sănătate Ungheni, datele incluse în cartela medicală a pacientului Proțap Iurie și declarațiile medicului de familie Morari Tatiana.

Referitor la prejudiciul moral, instanța de apel a susținut că suma de 3 000 de lei stabilită de prima instanță nu este una echitabilă. Prin urmare, instanța de judecată a statuat că suma de 3 842 de lei este una justă și corespunde mărimii unui salariu mediu.

La 3 august 2017, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a declarat recurs împotriva deciziei menționate supra și a solicitat casarea ei, inclusiv hotărârea din 24 decembrie 2015 a primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Potrivit referinței din 21 septembrie 2017, Proțap Iurie a cerut respingerea cererii de recurs (vol. II, f. d. 43 – 44).

Prin decizia din 29 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, recursul formulat de către Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a fost admis și a fost casată integral decizia din 11 mai 2017 a Curții de Apel Bălți, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată (vol. II, f. d. 63 – 72).

În argumentarea deciziei, instanța de recurs a considerat că, la rejudecarea cauzei, instanța de apel a omis să examineze neregularitățile stabilite de decizia din 14 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție. În special, instanța de apel nu a efectuat o analiză complexă a fiecărei sarcini și atribuții de serviciu din compartimentul II din fișa de post a jurisconsultului Proțap Iurie. Astfel, instanța de judecată nu a apreciat faptul dacă ține sau nu de competența intimatului însărcinarea dată prin ordinele din 16 din 24 aprilie 2014 și nr. 27 din 5 iunie 2015.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că modificarea sumei prejudiciului moral de către instanța de apel a înrăutățit situația Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” în propria cale de atac, de vreme ce întreprinderea a fost unica apelantă.

La rejudecarea cauzei, Curtea de Apel Bălți, prin decizia din 4 decembrie 2018, a respins apelul formulat de către Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” și a menținut hotărârea din 24 decembrie 2015 a Judecătoriei Ungheni (vol. II, f. d. 181 – 200).

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a confirmat situația de fapt constată de prima instanță în baza circumstanțelor expuse de reclamantă în cererea de chemare în judecată. Suplimentar, instanța a reținut că, în urma unui control inopinat, Inspekția teritorială de muncă Călărași a stabilit că administratorul Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a emis ordinul nr. 27 cu încălcări grave a legislației muncii. Așadar, acest act nu conține temeiurile de drept ale aplicării sancțiunii din fișa de post și nu cuprind termenul și organul în care sancțiunea poate fi contestată.

În drept, instanța de apel a considerat relevante art. 206 alin. (1), 208 alin. (1), (2), art. 209 alin. (1), art. 210 alin. (2) și 355 alin. (1) din Codul muncii.

Reieșind din raționamentele evocate, Colegiul de control judiciar a precizat că informațiile din actul nr. 1 din 27 aprilie 2015, impus spre semnare intimatului, au

fost combătute prin răspunsul nr. 168 pt/16-2538 din 30 iunie 2015 a Procuraturii raionului Ungheni. La fel, instanța de apel a notat că încălcările admise la emiterea ordinului nr. 27, determinate de Inspekția teritorială de muncă Călărași, sunt aplicabile și pentru ordinul nr. 31 din 9 iulie 2015. Prin urmare, ilegalitatea ordinelor nr. 27 și 31 a fost demonstrată.

Față de legalitatea ordinului nr. 97 din 29 septembrie 2015, instanța de apel a respins valoarea probatorie a procesului – verbal din 29 septembrie 2015, prezentat de intimat, de vreme ce înscrisul dat nu conține un număr de ordine și nu este înregistrat în mod oficial. Mai mult, instanța de judecată a reținut că angajatorul nu a creat comisii de anchetă pentru verificarea abaterilor disciplinare. Colegiul judiciar a învederat că angajatorul a instituit o comisie de anchetă pentru examinarea abaterilor disciplinare. Totuși, comisia respectivă nu a cerut vreo explicație de la salariat. Cu titlu subsidiar, aceeași procedură a fost repetată de către comitetul sindical al Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”. În ambele cazuri, comisiile au cercetat incidentul unilateral și superficial.

De asemenea, referitor la ora la care s-a prezentat intimatul la medicul de familie, instanța de apel a subliniat că nu poate stabili cu certitudine intervalul de timp, deoarece lista persoanelor, care au beneficiat de asistență medicală primară, are un termen de păstrare un an. Însă, conform informației eliberate de către Instituția Medico – sanitară Publică Centrul de Sănătate Ungheni, datelor incluse în cartela medicală a pacientului Proțap Iurie și declarațiilor medicului de familie Morari Tatiana, intimatul s-a adresat în prima jumătate a zilei din 29 septembrie 2015, fiindu-i eliberat în aceeași zi concediu medical. Astfel, toate dubiile au fost tratate în favoarea salariatului.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a respins actul Inspekției financiare tematice la Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” din 9 octombrie 2015, atât timp cât acest înscris nu are tangență cu ordinele contestate. În plus, simpla pornire a unei cauze penale în temeiul acestuia, nu constituie o probă veritabilă. Or, datele respective pot fi acceptate doar după ce sentința judecătorească devine definitivă. Pe această cale, instanța de apel a considerat că prima instanța a anulat corect ordinul nr. 97 din 29 septembrie 2015.

La 27 martie 2019, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a declarat recurs împotriva deciziei din 4 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 24 decembrie 2015 a primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, întreprinderea recurentă a afirmat că instanța de apel a ignorat totalmente constatările Curții Supreme de Justiție din deciziile din 28 septembrie 2016 și 29 noiembrie 2017. De altfel, instanța de apel a ignorat actul Inspekției Financiare din 9 octombrie 2015, care combate răspunsul nr. 168 pt/16-2538 din 30 iunie 2015 a Procuraturii raionului Ungheni. Mai mult, în baza actului menționat, procuratura a intentat o cauză penală. În egală măsură, instanța de apel enumerat sarcinile și atribuțiile intimatului din fișa lui de post, fără a face vreo analiză a conținutului fișei de post.

Totodată, recurentul a subliniat că intimatul nu a prezentat angajatorului certificatul medical până la 24 noiembrie 2015. În plus, acesta a fost concediat până la eliberarea pretinsului certificat medical.

Cu titlu subsidiar, întreprinderea recurentă a considerat că intimatul a cerut anularea integrală a ordinului nr. 26, totuși prima instanță a anulat actul respectiv doar în partea lui Proțap Iurie.

La 12 aprilie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs lui Proțap Iurie, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (vol. III, f. d. 13).

Intimatul nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, condițiile de admisibilitate a unei căi de atac pot fi aplicate dacă nu reduc substanța dreptului de acces la un tribunal, și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea Sultan vs Republica Moldova, 5 iunie 2018, parag. 24; Graciova vs Republica Moldova, 24 ianuarie 2019, parag. 23 – 24). Limitările într-o cale extraordinară de atac pot fi mai stricte decât cerințele instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, Marc Brauer vs Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen vs Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić vs Croația, 20 iulie 2017, parag. 28; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 82).

Prin urmare, judecătorul raportor a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în corespundere cu articolul 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Așadar, în conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Obiectul prezentei cererii se referă la decizia din 4 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Mandatul seria MA nr. 0935236 din 14 noiembrie 2016 dovedește împuternicirile legale ale avocatului Lungu Adrian, de a reprezenta interesele

recurentului Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”, în special, de a ataca hotărârea judecătorească. Astfel, recursul este formulat de către subiectul căruia i s-a conferit dreptul dat, în baza art. 430 lit. a) din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei confirmă că cererea nu a fost examinată anterior.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit. Această limită temporală este esențială pentru a asigura buna administrare a justiției și, în special, principiul securității juridice (a se vedea Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31).

Potrivit paginii web „Portalul instanțelor naționale de judecată”, hotărârea contestată a fost publicată la 29 ianuarie 2019.

La 8 februarie 2019, Curtea de Apel Bălți a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 4 decembrie 2018 (vol. II, f. d. 201).

Potrivit avizului de recepție, se atestă că Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a primit copia de pe actul contestat la 14 februarie 2019 (vol. II, f. d. 204). Recursul a fost înregistrat la greșa Curții Supreme de Justiție la 27 martie 2019.

Prin urmare, completul de judecată constată că cererea de recurs a fost depusă în cadrul termenului prevăzut *supra*.

În continuare, completul de judecată a audiat raportul verbal al judecătorului raportor, cu privire la esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă dictează regula principală potrivit căreia părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs numai în cazul în care invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În cazul de față, problemele abordate de recurent trebuie redactate în așa fel încât să permită instanței de recurs să le subsumeze temeiurilor din alin. (2), (3) și (4) ale art. 432 din Codul de procedură civilă. Primele două alineate menționate prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate de către instanțele ierarhic inferioare. Alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Explicarea și exemplificarea acestor erori judiciare a fost efectuată în punctele 22 – 27 ale Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 11 noiembrie 2013 (a se vedea similar Trevisanato vs Italia, 16 decembrie 2016, parag. 22 – 23, 36).

În mod corespunzător, instanța de recurs notează că reglementările referitoare la rigorile impuse de articolul 432 alin. (2) - (4) din Codul de procedură civilă sunt redactate suficient de clar și îndeplinesc criteriul de previzibilitate. Mai mult, scopul acestui articol este, atât de a proteja interesul recurentului de a obține, după caz,

casarea sau modificarea deciziei atacate, cât și de a păstra rolul Curții Supreme de Justiție de a se ocupa numai de probleme de o importanță semnificativă specificat în articolul 1 alin. (2) și (3) din Legea nr. 789-XIII din 26 martie 1996 (a se vedea Zubac, ibidem, parag. 83, 105 – 106).

Din raționamentele evocate, limitările impuse de legislator urmăresc un scop legitim, respectând, în același timp, cerințele securității juridice și buneii administrări a justiției (a se vedea Benjamin Nersesyan vs Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Sturm vs Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36; Zubac, ibidem, parag. 98). Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea Ronald Vermeulen vs Belgia, 17 iulie 2018, parag. 44).

În speță, având în vedere obligația impusă prin art. 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, completul de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Or, deși Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” a invocat că, în procesul judiciar, nu a fost introdusă contabilul – șef Starciuc Irina, totuși instanțele judecătorești inferioare au anulat ordinul de sancționare doar în partea lui Proțap Iurie. Așadar, recurentul nu a convins că au fost încălcate drepturile sau interesele persoanei sus – citate.

Referitor la alte erori procedurale decât cele indicate la alin. (3) sau la posibilele încălcări de ordin material, întreprinderea recurentă a criticat decizia din 4 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în baza articolului 432 alin. (2) lit. b) și c) din Codul de procedură civilă. Totuși, în virtutea principiului jura novit curia, completul de admisibilitate are competența de a decide asupra caracterului juridic al motivelor juridice inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pornind de la argumentele recurentului rezumate mai sus, completul de judecată notează că întinderea obligației autorității judecătorești de a motiva hotărârea poate varia în funcție de circumstanțele specifice, natura și complexitatea cauzei (a se vedea Ruiz Torija vs Spania, 9 decembrie 1994, parag. 29). În special, pentru a justifica respingerea apelului avansat de către Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”, Curtea de Apel Bălți s-a călăuzit de articolele art. 206 alin. (1), 208 alin. (1), (2), art. 209 alin. (1), art. 210 alin. (2) și 355 alin. (1) din Codul muncii. Pe baza acestor norme de drept, instanța de apel a considerat că, la emiterea ordinelor de aplicare ale sancțiunilor disciplinare nr. 26 din 4 iunie 2015 și nr. 31 din 9 iulie 2015, angajatorul a încălcat prevederile articolului 210 alin. (1) din Codul muncii. Iar, în partea ce ține de ordinul de concediere nr. 97 din 29 septembrie 2015, instanța de apel a susținut că angajatorul nu a indicat termenul și organul în care sancțiunea urmează a fi contestată. De altfel, comisia de anchetă nu a cerut explicații de la salariat, analizând problema pusă spre discuții în mod unilateral și superficial.

Astfel, completul de judecată observă că întreprinderea recurentă nu a criticat textele de lege menționate, dar a prezentat în motivarea opiniei niște circumstanțe de fapt. În această împrejurare, instanța de recurs învederează că are competență de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și temeiniciei ei în fapt. Din această perspectivă, Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” nu a oferit o alternativă la textele de lege, pe care s-a axat Curtea de Apel Bălți, dar nici nu a furnizat o altă interpretare

a acestor legi. Completul de admisibilitate nu vede nicio problemă de arbitrare a aprecierii probelor care să apară în legătură cu concluzia menționată mai sus. Prin urmare, în lumina împrejurărilor din speță, instanța de recurs învederează că nu există niciun element care să indice că instanța de apel nu a examinat elementele decisive ale cauzei (a se vedea deciziile de inadmisibilitate în cauzele Victor Harovschi vs Moldova, 18 noiembrie 2008; Fundația pentru Copii Speranța vs Moldova, 17 octombrie 2017; Calancea și alții vs. Moldova, 6 februarie 2018, parag. 20, 34 – 35).

În orice caz, completul de judecată observă că întreprinderea recurentă, asistată de un avocat la alegerea lui, a formulat prezenta cerere după ce a beneficiat de o procedură contradictorie în fața instanțelor ierarhic inferioare. De altfel, lipsa unor afirmații contrare denotă că aceasta a avut ocazia de a-și prezenta elementele de probă și de a-și apăra cauza în mod liber, fiind audiat de o primă instanță și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept invocate de părți și relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili vs Georgia, 2 septembrie 2014, parag. 34, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Pe baza celor prezentate, completul de judecată constată că observațiile avansate de către Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” nu dezvăluie nicio aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, raționamentele inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la articolul 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi efectiv (a se vedea, inter alia, Petrovic vs Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm, ibidem, parag. 32).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată față de obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției. Deci, raportând obiecțiile formulate în recurs la caracterul special al rolului Curții Supreme de Justiție, normele de drept procedural nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentului de acces la un tribunal (a se vedea Samardžić vs Croatia, 20 iulie 2017, parag. 31).

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, completul de judecată notează că articolul 6 parag. (1) din C.E.D.O. nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce încheierea de inadmisibilitate se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului. Având în vedere circumstanțele care preced, completul de judecată decide în mod unanim că recursul

declarat de către Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni” nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu articolul 270, articolul 433 lit. a) și articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Portul Fluvial Ungheni”, reprezentată de avocatul Lungu Adrian.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nina Vascan

Victor Burduh